

**TÖRTÉNELEM**  
**8. évfolyamos tanulók számára**  
**3. forduló**  
**2015. január 26.**

Össz.pontszám: 

<b>20p</b>	
------------	--

Versenyző neve: .....Osztály:.....

Iskola neve: .....

**Az alábbi forrást korabeli megfogalmazásban olvashatja. A dokumentum elolvasása után  
válaszoljon a kérdésekre a forrás és a saját ismeretei segítségével!**

**III. törvénycikk**

1. § Ő Felségének a királynak személye szent és sérthetetlen.
2. § Ő Felsége, s az Ő távollétében a nádor s királyi helytartó a végrehajtó hatalmat a törvények értelmében független magyar ministerium által gyakorolják, s bármely rendeleteik, parancsolataik, határozataik, kinevezéseik csak úgy érvényesek, ha a Buda-Pesten székelő ministerek egyike által is aláíratnak.
3. § A ministeriumnak mindegyik tagja mindennemű hivatalos eljárásaért felelős.

13. § A ministerek egyike folyvást Ő Felségének személye körül lesz, s mindazon viszonyokba, mellyek a hazát az örökös tartományokkal közösen érdeklik, befolyván, azokban az országot felelősség mellett képviseli.

**IV. törvénycikk**

1. § Az országgyűlés jövendőben évenként, és pedig Pesten tartandván üléseit, az évenkénti ülésre az ország Rendeit Ő Felsége minden évben, s a mennyire a körülmények engedik, a téli hónapokra hivandja össze.
  2. § A hozandó törvények jövendőre Ő Felsége által az évi ülés folyama alatt is szentesíttethetnek.
  4. § Ő Felségének joga van az összejött évi ülést prorogálni, s berekeszteni, sőt az országgyűlést a három év eltelése előtt is felosztatni, és ekkor új képviselőválasztást rendelni; de ez utolsó esetben az újabb országgyűlés összehívásáról aképen rendelkezendik: hogy ez az elébbinek felosztatásától számítandó három hónap alatt összeüljön.
10. § Ülései mind a két táblának ezután is nyilvánosak.

**V. törvénycikk**

1. § Politikai jogélvezetet azoktók, kik annak eddig gyakorlatában voltak, elvenni, a jelen országgyűlés hivatásának nem érezhetvén, mindazok, kik a megyékben és szabad kerületekben az országgyűlési követek választásában eddig szavazattal birtak, e jog gyakorlatában ezennel meghagyatnak.

Ezeken kívül:

**2. §** Az országnak s kapcsolat részeknek mindazon benszületett, vagy honosított, legalább 20 éves, és sem atyai, sem gyámi, sem gazdai hatalom, sem pedig elkövetett hűségtelenség, csempészkedés, rablás, gyilkolás és gyujtogatás miatt fenyték alatt nem levő lakosai, a nőket kivéve, törvényesen bevett valláskülönbség nélkül, választók:

a) Kik szabad királyi városokban, vagy rendezett tanácsossal ellátott községekben 300 ezüst ft. értékű házat vagy földet, egyéb községekben pedig eddigi urbéri értelemben vett 1/4 telket, vagy ezzel hasonló kiterjedésű birtokot, kizáró tulajdonul, vagy hitvесеikkal, s illetőleg kiskorú gyermekeikkel közösen bírnak.

b) Kik mint kézművesek, kereskedők, gyárosok telepedve vannak, ha tulajdon műhelylyel vagy kereskedési teleppel, vagy gyárral bírnak, s ha kézművesek, folytonosan legalább egy segéddel dolgoznak.

c) Kik, habár a fentebbi osztályokba nem esnek is, saját földbirtokukból vagy tőkéjükből eredő 100 ezüst forint évenkénti állandó s biztos jövedelmet kimutatni képesek.

d) Jövedelmükre való tekintet nélkül a tudorok, sebészek, ügyvédek, mérnökök, academiái művészek, tanárok, a magyar tudós társaság tagjai, gyógyszerészek, lelkészek, segédlelkészek, községi jezők és iskolatanítók, azon választó kerületben, melyben állandó lakásuk van.

e) Kik eddig városi polgárok voltak, ha a fentebbi pontokban leirt képességgel nem bírnak is.

**3. §** Választható mindaz, ki választó, ha életének 24-ik évét betöltötte, s a törvény azon rendeletének, mindszerint törvényhozási nyelv egyedül a magyar, megfelelni képes.

### **IX. törvénycikk**

Az urbér és azt pótló szerződések alapján eddig gyakorlatban volt szolgálatok (robot), dézsma és pénzbeli fizetések, e törvény kihirdetésétől fogva örökösen megszüntetnek.

**1. §** A törvényhozás a magán földesurak kármentesítését, a nemzeti közbecsület véd-paizsa alá helyezi.

**2. §** Ő Felsége a magán földesuraknak akénti kármentesítése iránt, hogy az eddigi urbéri tartozásokkal felérő tőke érték részükre a közállomány által hiány nélkül kifizetessék, a legközelebbi országgyűlésnek részletesen kidolgozandó törvényjavaslatot fog magyar ministeriuma által előterjesztetni.

### *Általános kérdések (elemenként 1 pont)*

**1. Mikor születtek a fenti törvények? (év, hónap, nap)**

---

**2. Hol volt az országgyűlés helye ekkor?(város)**

---

**3. Ki volt ekkor Magyarország miniszterelnöke?(vezetéknév és keresztnév)**

---

**4. Ki volt ekkor az igazságügyi miniszter? (vezetéknév és keresztnév)**

---

**5. Ki szentesítette ezeket a törvényeket?(uralkodó neve)**

---

**6. Hol szentesítette ezt a törvényt a király? (város)**

---

7. Ki volt ekkor a III. törvénycikk 13. paragrafusában (§) említett miniszter? (vezetéknév és keresztnév)

\_\_\_\_\_

8. A törvény szerint hol működik a felelős kormány?(város)

\_\_\_\_\_

9. Melyik intézményre vonatkozik az V. törvénycikk 2. paragrafusának (§) a d. pontban említett „magyar tudós társaság” tagjai?

\_\_\_\_\_

10. Kinek a nevéhez fűződik annak megalapítása?(vezetéknév és személynév)

\_\_\_\_\_

11. A IX. törvénycikkben megemlített dézsma az adót fizetők jövedelmének hány százalékát jelentette?

\_\_\_\_\_

12. Mi a IX. törvénycikkben megemlített robot fogalma?

\_\_\_\_\_

12p	
-----	--

*A III. törvénycikkre vonatkozó kérdések (elemenként fél pont)*

13. A törvény értelmében mi lett Magyarország államformája?

\_\_\_\_\_

14. A törvénycikk melyik paragrafusa (§) bizonyítja állítását?

\_\_\_\_\_

1p	
----	--

*A IV. törvénycikkre vonatkozó kérdések (elemenként fél pont)*

15. Hány évenként írta elő a törvény normális esetben az országgyűlési képviselők választását?

\_\_\_\_\_

16. Hány kamarás volt a magyar országgyűlés?

\_\_\_\_\_

1p	
----	--

**Az V. törvénycikkre vonatkozó kérdések (elemenként fél pont)**

**17. Lehetett-e választó joga a 32 éves román anyanyelvű, de magyarul is beszélő, Erdélyben „bennszületett”, úrbéri értelemben vett 1/2 telekkel rendelkező paraszt gazdának?**

\_\_\_\_\_

**18. Indulhatott-e képviselőválasztáson ugyanez az ember?**

\_\_\_\_\_

**19. Lehetett-e választójoga a Felvidéken született 18 éves diáknak, aki a nyíregyházi professzor iskola tanulója volt?**

\_\_\_\_\_

**20. Lehetett-e választó joga vagyontalan, magyar állampolgárságú, 40 éves tanító úrnak, akinek Nyíregyházán volt állandó lakása?**

\_\_\_\_\_

**21. Szavazhatott-e Pesten ugyanez a tanító úr?**

\_\_\_\_\_

**22. Lehetett-e választó joga a 21 éves, hajadon, magyar grófkisasszonynak?**

\_\_\_\_\_

**23. Lehetett-e választó joga a 22 éves, magyar köznemesnek?**

\_\_\_\_\_

**24. Indulhatott-e a képviselőválasztáson ugyanez az ember?**

\_\_\_\_\_

**25. Lehetett-e országgyűlési képviselő a Szabadkán született, csak anyanyelvén beszélő 300 ezüst Ft. értékű házzal rendelkező 50 éves szerb kereskedőnek?**

\_\_\_\_\_

**26. Lehetett-e országgyűlési képviselő a Berlinben született, de honosított 25 éves magyarul tudó evangélikus lelkész?**

\_\_\_\_\_

5p	
----	--

**A IX. törvénycikkre vonatkozó kérdések (elemenként fél pont)**

**27. Az örökváltság mely formáját fogadta el a törvény?**

\_\_\_\_\_

**28. A törvény melyik paragrafusával (§) tudja ezt bizonyítani?**

\_\_\_\_\_

1p	
----	--